جمعه ۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۵

ره ۲۰۰ ایکنجی دوره

قیمتی ۵۰ دینار

آبونه	ایلیک	۱۲۰	ریال
۶	آیلیق	۶۵	۰
۳	۰	۳۵	۰

مدیر:
فتحی خشگنابی

اداره‌سی: محلی ستارخان خیابانی

آذربایجان

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اورگانیدر

آذربایجان آزادلیغین حقیقی مشعلداریدر!

نچه گوندن بری در که آذربایجان خلقینین طرفیندن طهرانا گوندریلمیش تلگرافلاری روزنامه‌میزین صحیفه‌لرینده درج ایدیریک.

بونلار آذربایجان خلقینین اوز آزادلیقلارینا اولدیغی علاقه‌لری آیدینجاسینا گوسترمکله برابر آذربایجان خلقینین آیری . آیری طلباتینی ایسه منعکس ایتمیشلر.

بیر وقتینده ارتجاعی نقشه‌لر سایه‌سینده آذربایجان خلقینین حقوقی تمامیله بیر عده خائنه قربانلیق اولوب وخلقین آزادلیغی سلب اولمیشدر.

ارتجاع ، نه تکجه آذربایجان‌دا بلکه بوتون ایران اوزرینده دیکتاتورلیق رژیمینی برقرار ایتمک خیالیندا اولاراق بوتون آزادیخواهلارین سیاسی و احتماعی فعالیتلرینی قاباغینی آلماق ایسته‌ییردی.

— آذربایجان‌دا بیر عده قریاکی ژاندارم طهران حکومتی‌نین دستوری ایله آذربایجان کندلی‌لرینی غارت ایدیب و اونلاری زندانلارا گتیریر دیلر...

بوتون تولکه‌ده قانونسیزلیق حکومت اندیردی ، آخردا آذربایجان خلقی اوز مردانه قیامی ایله ملی حکومتین قوروب و خلقین حقوقینه تجاوز ایدنلرین وحشیانه عمللرینین قارشی‌سین آلدی.

آغیر شرطلره باخمیاراق باشلادیغی ایشی آخره یتیردی .

بئله‌لیکله نه تکجه آذربایجان ملتینین آزادلیغی حیاته کئچدی . بلکه بوتون ایران اوزرینده ارتجاعی فعالیتلرین سرعتلی و کسگین حرکتینده بویوک بیر وقفه یاراندی.

ایران ملتی هیچ وقتینده اونوتمیاجاقدر که طهرانین مرتجع حکومتی ایران خلقینین اساسی حقوقلارینی ایاق آلتینا آلیب و اونلاری تمامیله آرادان آپارماق ایسته‌ییردی اصفهان‌دا ، شاهی‌دا شهید اولموش کارگرلرین قانلاری هله‌ده قوروماییبدر .

آذربایجان قیام ایتدیکدن صونرا اولجه اوز داخلینده لازمی اصلاحاته باشلاییب و خلقیمیزین ایده‌آللارینین اساسی اوزرینده فعالیت ایده‌رک بو ساحه‌ده شانلی موفقیت اله‌گتیردی.

ایندی بیر زمان چاتمیشدر که بوتون ایرانین قیافه و سیماسی دگیشیلسین . چونکه آزادلیق تک بیر ملتدن توتری یوق. بوتون حقوقلاری محو اولموش ملتلردن توتری‌در.

بو آزادلیغی آذربایجان ملتی ایران ملتی‌له‌ده تأمین ایده‌جکدر. طهران حکومتی‌نین ایندی‌بیزیم نماینده‌لریمیز ایله آپاردیغی دانیشیق تک آذربایجان آزادلیغینین بارەسینده کافی اولمیاراق آذربایجان خلقینی هیچ‌جهتله قانع ائده بیلمز ،

خلقیمیز بوتون ایران خلقی ایچون ، اوز همزنجیرلری ایچون آزادلیق طلب ایدیر.

ایران دموکراسی قوه‌لری ایسه صبرسیزلیکله نماینده‌لریمیزین دانیشیقلارینین نتیجه‌سین گوزه‌تله‌ییب وآذربایجانین شهامتلی ملتینی تقدیس ایدیرلر.

خلقیمیزین طرفیندن گوندریلمیش تلگرافلار اثبات ایدیر که آذربایجان تاریخین مختلف مرحله‌لرینده گوستردیگی کیمی بو دفعه‌ده هامویا آزادلیق ایسته‌ییب و ایران ملتلرینین حقیقی آزادلیق مشعلداری‌در!

نماینده‌لریمیز بیلمه‌لیدیرلر که آذربایجان خلقی اونلاردان هامویا آزادلیق طلب ایدیر وبو آزادلیغی حیاته کئچیرمه‌سی اوغروندا صون قطره قانلارینی قالانا کیمی نماینده‌لریمیزین آرخاسیندا دوروبدورلار!

یاشاسین آذربایجانین قهرمان خلقی! [illegible]

آذربایجان نماینده‌لرینین سه‌ویملی رئیسی آقای پیشه‌وریه وجناب آقای قاضی محمده خلق طرفیندن گل دسته‌لری ویریلرکن

حسن نصیرزاده

غلبه بایرامی

بوگون بشریتین اره‌سلرده‌منی اولان بتربیچی آسمان دعیزمنین اوزرینده آزادلیق سه‌ومن خلقلرین عایه چالماسینن بیرایلی تمام اولور. ایکنجی جهان محاربه‌سینی آلاولاندیران هیتلر و اونون جانی دسته‌لری بوتون دنیانی اسارت آلتینا آلیب وبوتون خلقلری اوز لرینه قول ایتمک کیمی موهوم فکرلره دوشموشدیلر اولاردان آزادیدان باشقا آیری حقوق‌یاشامهلا توزی‌اله باحمایب و اولاری بشر حساب ایتمه‌ییردیلر . بللر اونلار آلمانلاری عالی نژاد آدلاندیریب دنیایه بیر باغیر سالیردیلار مه دنیانین اولدوغونده فاشیزمین وحشی وقانیچن اوردولاری آوروپا خلقلرینی اسارت و قانلی پنجه‌لری آلتینا آلدیلار . آوروپانین آزاد و دموکراسی تولکه‌لرینده فاشیزم و ارتجاع دستگاهلاری دوزه‌لتدیلر . آپالاری دمیه تولکه‌لرین مدنیتی ، تاریخی آیدلرینی ، کتابخانه‌لرینی محو ایدیب داغیتدیلار . اوتولکه‌لرین خلقلری ایچون اونلاردان استبداد ، ترلوم ، آجلق وسفالت وداغ آغاجلاری کیمی آجی خاطره‌لر قالدی . آوروپانی ایاغی آلتینا آلوب تاپدالایان آلمان فاشیزمی حیاسیز یاپیا اوغ دلوق بولی ایله دنیاده ملتین یگانه دایاغی اولان سوویتلر اتفاقینا هجوم ایتدی . بالنز قهرمان قیزیل اوردو ایله قارشی دارخیاگن بشریجی فاشیزم اوردوسی محاربه‌نین تاولدوغونی باخدا دوشدی . محاربه‌نین قیزغین آلاولاری ایچ پسنده دنیانین آزادلیق سه‌ون دموکراسی خلقلری قدرتلی اتفاقی بیر بیرینه اوزادیب سارسلماز ومحکم اتفاق اراده‌لیب‌لولوم‌دیم بو محاربه‌سینه قرهولدولار . بو اتفاقین باعینیدا محاربه‌نین ان آغیر بو گونی چیگنینده داغیان ، سوویت خلقی و قهرمان قیزیل اوردو دوروبدی .

بوتون آلمان قوشونلارینین یوزه یتمیش‌بش حصه‌سی شرق جبهه سوویتلر اتفاقی جبهه‌سینده اولماقیدا باخمایاراق ایرنجی دفعه اولاراق اونی مغلوبیته دوچار ایدن سوویت خلقی و رهادتلی قیزیل اوردو اولدی.

بو بویوک موفقیت عین زماندا غرب جبهه‌سینده‌ده متفقلرین ایرهلی گئتمه‌سینه سبب اولدی . نهایت آلمانلار ایکی بویوک قوه آراسیندا قالیب بوغولماغا مجبور ایدیلدیلر. قیزیل اوردو سرعتلی هجوملار نتیجه‌سینده موقتی اشغال اولونموش آنا‌یورتلارینی دشمندن تمیزلمکله کفایت ایتمه‌ییب ، آوروپانین فاشیزم اسارتی آلتیندا اینله‌ین خلقلرینه‌ده قوردلاق الینی اوزاداراق اونلاری فاشیزم ظلمندن خلاص ایتدی. قیزیل اوردو فاشیزمی محو ایتمک و دنیانی ایدی اولاراق محاربه‌دن [illegible]

ع . محمد کاری

دنیا سندیکالاری اتفاقینین فعالیتی

شوروی سندیکالاری مرکزی شوراسینین کاتبی تاراسوف ایله مصاحبه

دنیا سندیکالاری اتفاقینین تشکیلیندن آلتی آی گئچیر .

بو مدتده تشکیلاتین گوردیگی ایشلر و فعالیتیندن خبردار اولماق لازمدر شوروی سندیکالاری اتفاقینین مرکزی شوراسی کاتبی تاراسوف ایله مصاحبه آپاراغیمیزدا کی معلوماتی ویریر .

دنیا سندیکالاری اتفاقی گئنیش بیر تشکیلات ویردیکدن صونرا بیر آز مدتدر که ایشه باشلاییب . لازم ایدی ۵۲ مملکت ده تقریبا ۷۰ مرکزله رابطه یارانسین .

مخصوص بیر اوروولوش یارادیب شعبه‌لری آییرمق و اونلارین وظیفه‌لرینی توگرتمک لازم ایدی بئله‌لیکله کچمیش دسامبردا اجرا سازمانی یالنیز تشکیلاتی مسئله‌لرله مشغول اولدی ولی ایکینجی ایلاسدا که بو ایل فوریه‌ده تشکیل تاپدی اجرا سازمانی بیرچوخ مهم و اولدیغجا آرتیق اهمیته مالک اولان مسئله‌لره باخدی و من ایندی بو اجلاسین جریانیندان صحبت ایده‌جگم .

سندیکالار اتفاقین ترکیبینده اولان شعبه‌لر مشخص اولموش و بیرچوخ شعبه‌لر (بتون سندیکالارلا رابطه ایجاد ایتمک ـ مطبوعات و استخبار ـ اجتماعی و اقتصادی ساحه‌لرده تحقیقات ـ تربیتی ایشلر) تشکیل ویریلمیشدر .

بیر چوخ شعبه‌لرده آز بیر عده و بعضا بیر نفر واسطه‌سیله ایشه باشلامیشدر .

کچمیش آمستردام سندیکا بین‌المللین مدیری شوال که ایندی سندیکالار اتفاقین کاتبی وظیفه‌سنی داشیر مامور اولمیشدی صنعت و بین‌المللی دبیرخانه‌لر شعبه‌لرینی تشکیل ویرب و شه‌لکه تشکیلاتین ساختمانینی تشکیل ایتسین .

اجرا سازمانینین ۱۹۴۵ نجی ایلده دسامبرداکی بیرنجی اجلاسیندا بین‌المللی دبیرخانه‌لرله یئنه کره جریانی اطرافندا بیر گزارش ویریلمیشدر بو گزارش گوستریر که شوال صنعت شعبه‌لرینی که اونلارا اولدیغجا چوخ احتیاج وار ایدی تشکیل ویرمک و مربوط بین‌المللی دبیرخانه‌لرله مذاکره‌یه گیریشمک عوضینه ۲۳ دبیرخانه ایله که اونلارین چوخی آز بیر مدت درزده تشکیلات شکلی آلیب گئنیش بیر رابطه ایجاد ایتمگه باشلامیشدر.

اجرا سازمانی بو گزارش اساسیندا هیچ بیر تصمیم توتا بیلمه‌ییب و مجبور قالدی بیر مخصوص کمیسیون بین‌المللی دبیرخانه‌لرله مذاکره‌یه مامور ایتسین .

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

مملکت خبرلری

تبریزده سولواسی چکیلمه‌سی

تبریزده آوروپا اصولیله (سولاری) لوله واسطه‌سیله شهرین هر بیر یئرینه آخیتماق ایچون ملی دولتیمیزدن یاردیمیله تبریز بلدیه‌سی چوخدان بو ایشین مقدمه‌سینه باشلامیشدر.

بونا گوره (۲۷۰) تون مختلف اطرافلرده‌لوله خارجیه سفارش ویریلمیش و بو سفارشین ایلک قسمتی وارد اولوب آرخاسی‌دا گلمکده‌در.

سردروددا (دولی)

۱۸ و ۲ ر ۲۵ ده ۳ ساعت گون اورتاداندان صونرا فندق بویوکلیگینده دولی یاغیب سردسحرا محالینه بیر قدر صدمه واردایدیبدر.

بقیه‌سی ۴نجی صحیفه‌ده

یئنی عصر مجله‌سیندن

توپچولار آقای پیشه‌وری‌نین و آقای قاضی محمدین حضورینده مانوور علمیاتی ایده‌رکن

کرد ملتی ایله آذربایجان ملتی آراسیندا اولان صمیمیت

سردشت‌ده مرکزی توشولین هجومی نتیجه‌سینده کرد سلاحدارلاری ایله چاریشما عمله گلمیشدی و اونون نتیجه‌سینده ۳۸ نفر اسیر دوتولمیشدی .

بونلاردان ۱۷ نفری آذربایجانلی اولدیغی ایچون کردستان پیشواسی جناب قاضی محمدین دستوری ایله آذربایجان ملی حکومتینه تحویل ویریلمیشلر .

بیر مختصر تحقیقاتدان صونرا اونلارین ۱۴ نفری مرخص اولوب دولت طرفیندن وسائل فراهم ایدیلدیکدن صونرا اوز یئرلرینه گئده‌جکلر اوچ نفری ده یارالی اولدیغی ایچون مریضخانه‌ده معالجه آلیندادیرلار .

آذربایجانین مختلف طبقه‌لری

طرفیندن تهرانا گوندریلمیش نماینده‌لره تلگرافلار

مهابادان تهرانا تلگراف

طهران . آذربایجانین باش وزیری آقای پیشه‌وری جنابلاری و ایران باش وزیری آقای قوام السلطنه ، اوزی آقای صدر قاضی جناب لاری ، کردستانین محترم نماینده‌سی محمد حسین خان سیف قاضی ، آذربایجان نماینده‌لری ، اوزی رهبر ـ ایران ما ـ ظفر ـ نجات ایران ـ داریا ـ کوهستان ـ فرمان ـ آزادگان . کورد ملتی ایندی یه قدر اوز ایجدادی نین مقدس تورپاقی و آزادلیغی یولوندا طاقتدن آرتیق فداکارلیقلارلا میلیونلارجا شجاع و رشید جوانلارینی الدن ویریب دیر .

مستبد دیکتاتورلار و یبرتیجی ژاندارملار ایله همیشه مبارزه آپاریب دیر . ایندی اوز قدرتلی سنج قوملری واسطه‌سیله باجارا بیلیبدیر که بوتون کوردستاندا ، اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی خصوصدا کامل کمیت قورسونلار . مملکت حقینین احساماتینین استثمارچیلاردان اوتری خواهش ایدیریک که حال حاضرده‌کی کیمی عسکری و مملکتی قوملر و کورد ملتی نین رشید فدائی‌لری همیشه‌لیک کوردستان مملکتی‌نین داخله سینده قالماسی ایچون لازم اولان جدیتلر ایدلر تا رشید کورد ملتینین حیاتلاری جریحه دار اولماسون .

کوردستان ایلاتی و عشایری رئیسلری طرفیندن منگور طایفه‌سی رئیسی علیخان توذری ـ زولفی‌نی طایفه‌سی رئیسی زرزا ـ طایفه رئیسی موسی خان زرزا ـ جیکانی طایفه‌سینین رئیسی سعید سلطان مالک کتیکه منگور علی بیزن ـ منگور عشایرینین رئیسی عبدالله بایزیدی معروف قادری ـ مینگور طایفه‌سی و عشیره‌ری رئیسی حمزه کافی ـ ملیش اتی‌نین رئیسی قادری کاک ماند قادری ـ بایزیدی ـ عرزی ـ گورک ایلی‌نین رئیسی کاک اله ـ گورک ایلی نین رئیسی آقا خضری ـ عزیز و گورک حبیب اله بداتی ـ یوسف یوسفی لو محمد قدیم ـ شمس‌الدین ـ منگور عشایری رئیسی حسن عمری ـ میکاور ایلی رئیسی ابراهیم سالاری منگور ایلی رئیسی ابراهیم بایزیدی .

مهاباددان تهرانا

آذربایجانین باش وزیری آقای پیشه‌وری جنابلاری ایران باش وزیری آقای قوام السلطنه اوزی کوردستانین محترم نماینده‌لری ابوالقاسم صدر قاضی و محمد حسین خان سیف قاضی و آذربایجانین معظم نماینده‌لرینه اوزی رهبر ـ ظفر ـ نجات ایران ـ ایران ما ـ کوهستان ـ آزادگان داریا ـ فرمان روزنامه لرینه :

آذربایجان و کوردستان ملتی کامل اتحاد و بیرلیگیله اوز آزادلیق لارینی اله گتیریلر و چوخ ایللر دیر که بو یولدا مبارزه آپاریرلار : بوتدان اوتری ایستیرلر که ، مرکزی حکومتیله همکار اولماغا حاضر اولوب ، قارداش قانی توکمکدن قرتاری اولدیقلارینی گوسترمک ایچون اوز نماینده‌لرینی تهرانا گوندریب اوز ایستدیکلرینین قبول اولونماسینی که کوردستان جوانلارینین الیله عملی اولوب و بو حدودین سربازلاری ایندی‌یه قدر بله گوزه‌تچی گوروب و آتا دیلی ایچون اورک قانیله مدرسه‌لر تاسیس ایله مثبت آذربایجان و کوردستان ملتلری ایچون باقی اولوب بیزیم آزادلیق حقیمیز محفوظ قالسین .

کوردستانین ملی هیئت رئیسی مجیدی مدرس ـ محمد لاهیجانی سید علی ـ هاشم یوسفی حاجی مصطفی داوودی ـ حاج سید باباشیخ سعادت

صایین قلعه دن تهرانا

آذربایجان محترم نماینده‌لری اوزی پیشه‌وری جنابلارینا و سایر نماینده‌لره اوزی آذربایجان روزنامه‌سینه تهران ما ـ ایران ما ـ رهبر روزنامه‌لرینه :

بو مرحله‌ده که آذربایجانین حقیقی نماینده لرینین تعریف لری تهراندادیر ، صایین قلعه‌نین و اطرافین آرزوسی ایران حدودی داخلینده مختاریت در .

صایین قلعه تجارلاری طرفیندن : بابا نصیری ، فرقه تشکیلاتی طرفیندن عزت احمدی اکینچیلر طرفیندن عزت خبرزاده .

مرند ـ ملتی طرفندن

تهران : آذربایجان ملی حکومتینین نماینده‌لری و اونین رئیسی باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری جنابلارینا اوزی : رهبر ـ مردم ـ نجات ایران ـ دماوند و تبریزده نشر اولونان آذربایجان ـ آزاد ملت ـ بنی شرق روزنامه لرینه :

آذربایجان خلق فدائیلری قوشون و محصللری ، فرقه‌چی‌لری و عموم طبقاتی بو ملاقات و مذاکره‌ده آذربایجانلیلارین حقوقین ، ملی آزادلیغین و ملی دولتیمیزی محفوظ ایتمکله برابر ایران ایالت و ولایت لرینده‌ده آزادلیق بر قرار اولسون و همیشه ایران ملتینین حقوقی محفوظ قالسون بیز آذربایجان خلقی ، ایران و آذربایجانین ملی آزادلیق اوغروندا تاریخ بویی عملا ثابت ایتدیگیمز کیمی هر جور فداکارلیقلارا دا آماده ییک بیز ایرانین استقلالی حدودینده آذربایجان ملی دولتینین و ملی آزادلیقینین محفوظ اولماسینی ایستمکله برابر بوتون ایراندا دموکراسی حکومتین بر قرار اولونماسینی سیز نماینده‌لریمیزدن ایستیریک .

بو قطعنامه مرند شهرینده ۲۲ مین نفردن متشکل اولان میتینگده اشتراک ایدنلرین طرفندن تصویب اولوندی .

محمدحسین برهانی ـ پژوهیده ـ

خوی دموکرات فرقه‌سی قومیته‌سی طرفیندن

خویدان

جناب آقای پیشه‌وری باش وزیر و آذربایجان ملی حکومتین نماینده لری آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین خوی شهرینده اولان عموم فرقه‌چیلر طرفندن تشکیل اولونمیش میتینگده قراره آلیندی که ملاقات و مذاکره بیزده آذربایجانلیلارین حقوقی و ملی آزادلیغین حفظ ایتمکله برابر عموم ایران ایالت و ولایت لرینده آزادلیق بر قرار اولسون که همیشه ایران ملتلرینین حقوقی محفوظ قالسین آذربایجان خلقی ملی آزادلیقی یولوندا تاریخ بویی عملا ثابت ایتدیکی کیمی هر جوره فداکارلیقلارا آماده در بیز ایرانین استقلالی حدودینده آذربایجانین ملی آزادلیغی و ملی دولتینین محفوظ اولماسنی ایستمکله برابر بوتون ایرانده دموکراسی حکومتین برقرار اولونماسینی سیز نماینده‌لریمیزدن ایستیریک آذربایجان خوی دموکرات فرقه‌سی کمیته‌سی

عموم آذربایجان آمار و ثبت احوال اداره‌سی ایشچیلری طرفیندن

تهران

حرمتلی آذربایجان نماینده‌لر هیئتی رئیسی آقای پیشه‌وری جنابلارینا اوزی تهراندا ـ ایران ما ـ آژیر ـ رهبر ـ تبریزده آذربایجان ـ آزاد ملت ـ بنی شرق روزنامه‌لرینه . بو مسوللده که جنابیز و حرمتلی نماینده‌لر تهران حکومتینین محترم هیئتیله آذربایجان ایشلرینین حل ایدیلمه‌سی باره سنده تاریخی دانشقلارا مشغول سیز بیز عموم آذربایجان آمار و ثبت احوال ایشچی‌لری آرتیق علاقه ایله مذاکره‌لریزین گیدیشنده موفقیت حاصل ایتمگیزی آرزو ایدیریک و بو مذاکره‌لرین نتیجه‌سنده عمله گلن اصلاحات اوزره بوتون ایران ملتی مخصوصا آذربایجان خلقی حقیقی دموکراسی و آزادلیق رژیمینین آلتیندا یاشیاجاقدر .

عموم آذربایجان آمار و ثبت احوال ایشچیلری طرفندن

حبیب الهی ـ اجلالی

آذرشهرین تاجر ملک دار و کسبه‌لری طرفیندن

آذرشهردن

جناب آقای پیشه‌وری آذربایجانین حرمتلی باش وزیری و احترامل آذربایجان نماینده‌لرینین حضورلارینا بیز آذرشهرین عموم تجار و کسبه‌سی ملک دار لاری تقاضا ایدیریک که بو مذاکره نتیجه‌ده آذربایجانین و تمام ایرانین ایالت و ولایتلرینده حقیقی آزادلیغین یاراناماسی و ملی حکومتیمیزین و آزادلیغیمیزین محفوظ اولماسینی منظور ایتمیسیز بیز ایندی

سه‌وگیلیمه

کیتمه ای گوزه‌لیم گیتمه نازلی یار ،
فراقین ایله ایسه‌ر منی دلفکار ،
قلبیمده غم دگل ایندی سوینج وار ،
ایتمه شاد کوللومو پوزغون سوگیلیم

§§§§

من که بیلمز ایدیم عشق اودون ای یار ،
بو درده سن ایتدین منی گرفتار ،
منه چوخ گوزللر گوسته‌ردی اغیار ،
اولمادیم هیچ کسه مفتون سوگیلیم !

§§§§

من بیر بلبل ایدیم قفسده باغلی ،
گوزلری حسرتلی سینه‌سی داغلی ،
سنیله اولدوم من گولوج دوداغلی ،
اولدوم گل اوزینه وورغون سوگیلیم

§§§§

او زمان دوشونوب اوزیمی آلدیم
سنی بیر دوست کیمی وفالی ساندیم
سینادیم یوخلادیم قلبا اینادیم
یادیم اوز عشقیمه اویغون سوگیلیم

§§§§

ویرانه کونلومدا قوردوم گلستان
او گوزه‌ل گلزاره سن اولدون باغبان
نه وصال اولایدی نه ده بو هجران
نه ده بو گلزاریم سولغون سوگیلیم

§§§§

ایندی بو عاشقدن آیریلیرسان سن ،
یه عشق ایوینده تک قالیرام من ،
بوتون قراریمی آلدین الیمدن ،
ایتدین شاد چهره‌می محزون سوگیلیم

§§§§

هجرانین ایله‌میش قلبیمی یاره ،
همیشه آختار رام بو دردده چاره ،
(صابری) گر الی یه تیشه یاره ،
اولار اوز بختیندن ممنون سوگیلیم

عباس صابری

بو یولدا هر جور آغیر فداکارلیقلارا آماده‌ییک ایرانین استقلالی حدودینده آذربایجان ملی حکومتینین آزادلیغین محفوظ اولماسی و دموکراسی حکومتین برقرارلیغنی سیز نماینده‌لریمیزدن ایستریک

ناصری ـ توکلی ـ مهدوی ـ صفرعلی ـ فتحعلی فتحی قادر ـ ایرواجی زاده ـ سجادی ـ سعیدی مقرب ـ نخجوانی .

عجبشیر و سجرود فدائیلری طرفیندن

تهران آذربایجان ملی حکومتین نماینده‌لری و اونون رئیسی باش وزیریمز آقای پیشه‌وری . آذربایجان خلق فدائیلری و قوشونلری فرقه‌چی لری و عموم طرفندن ملاقات و مذاکره نتیجه‌ده آذربایجانلیلارین حقوقی و ملی آزادلیغی محفوظ ایتمکله برابر عموم ایران ایالت و ولایتلرینده آزادلیق بر قرار اولسون آذربایجان خلقی ، ملی آزادلیغی یولوندا تاریخ بویی فداکارلیقلارینی ثبت ایتدیکری کیمی هر جور آغیر فداکارلیقلارا آماده‌دیر بیز ایران استقلال حدودینده آذربایجان ملی آزادلیغین محفوظ اولماسینی ایستمکله برابر بوتون ایران دا دا دموکراسی بیر حکومتین برقرار اولماسینی اوز نماینده‌لریمیزدن ایستیریک

سجرود فدائی دسته‌لری ـ حیدر آقا ـ وصفر قهرمانی ـ اصغر نوری یقینی ـ آچی صابحه

علی اوغلی

کارگرلرین حیاتیندن

سوواریلمیش پولادلارا

ـ۱۱ـ

بو یولی سابا حیتا اوزینه ویردیم
اما ایندی ده گوزیم او بیر قزانین دالیسیندادر .

اوزون سوزون قیسه‌سی ؛ گونلریم بو جور کئچیردی . من بیر دفعه حساب ایله‌دیم و گوردیم اون تومن پولوم واردر . پولون تومنی ۲۰ گونه پول‌لی ایدیم . آیین آخرینه ۲۰ گون قالیردی .

معین بیر پرو کرلم اوزی ایله گونده ۵ قران تعیینده ـ اوزو ترماغا خرجله‌یردیم . دلعایی که احتیاجیم یوخ ایدی ، مشهدی حسیندن ده من ال چکمیشدیم ایسه او ال چکمیردی ، هر گون منی دقلایردی ، منی شوورسیز ، بی‌لیاقت خطاب ایدیردی ، منه ایندیکی یاشایشین گونده بیر ، ایکی دفعه یادیما چاپردی . آختاملار کارخانه دن چیخاندا تومانی بیزاکی ایله ایوارنه آپاردیقی چیره گاری من گوتوروب حسابی بیر نوکر کیمی اونون دالیسیجا یول گئدیردیم . اونو هر وقت گورنده بکرک سلام ویریدیم ، ایشیتمه‌سیدی او قدر تکرار ایتملی ایدیم که تا ایشیتسین و سونرا منیله مدرا ایتسین .

اونو تعریف لمگه مجبور ایدیم ، او سوروشاردی که مثلا « بیزه قوجا تقدیره گلیر یا من ؟ » دیه‌ردیم که خیر سیز ماشاءالله جوانسیز . « حه ، حه لو ، اوزومیلاتیندا من‌دن چوخ اولورمسان ! » دیه‌ردی . . .

اونا دیه‌ردیم که هیچ بیر جوانین هنری دگل که سنون کیمی اولسون ، اودا پنلارمی اوبخوماغی ، اوتدان علاوه ، اوتون خانمی ایسه منه خانم اولموشدی . چوق اوزوخ ـ اوج ـ دوورت دفعه منه لطفا « ایشنک » دئمیشدیر .

ایندی گلدیک اوز کاسب گون‌ه بیزه . آیین آخرینه کیمی هر گون بش قران خرجلمک ایچون واریم ایدی . بیر گون سحر تزدن کارخانه‌یه گئتدیم . کارخانه‌ده اویان ـ بویانا وقتله‌یردیم . ایش یادیما گلدیم بیر آز کئچدی . بیر تعریولماشلاریمدان منیم داشینین یادیما گلیب دادی که « آتان کلیب سنی آختاریر » .

بو سوز سانکه منه بیوک بیر ضربه ووردی ، اوزیمی ایتیردیم ، « آتان کلیب سنی آختاریر ! » بیونجه چوق چتین ایدی . اگر خوشبخت آتالار اوز آتالاری ایله اوزون آیریلیقلاردان سونرا گوروشمکدن سه‌وینجلی اولورلار بدبخت آتالار اوغلاردان قاچماق ایسترلر . من او بدبخت لردن ایدیم که هیچ جهته آتامی گورمک ایسته‌میردیم .

یاشیمی قوجا قاریب نه ائده‌جگیمی بیلمیرم ، صفحه بوتان ماشین تیق تیق ایلیه ـ ایلیه گئدیر ـ گلیر ، بوتون کارخانه یاشیما دولانیر . . .

ماشینی یانیربب اولمه‌سیز او طرف ـ بو طرفه گئدیرم ، هیچ‌کسه یاخشاق ایستمیرم ، عین زاماندا هر کس که قاباغیما گلیر ایسته‌یرم اونو دوتوب اوز دردیمی اونا دییم ، اونا دییم کی « منیم آتام کلیب منی آختاریر ، اما اونلا بو وضعیله گوروشمکدن اوتانیرام ، او گلمه ـ اودا آج قالاجاقدر . . .

انسان بوجور بیر موقعده یالتر آغلاماق ایستر ، من آغلاماقدان سوای هیچ بیر زاد ایسته‌میردیم ، اما بدبخت لیگیمدن آغلاماغا ایسه یئر یوخ ایدی .

منیم او گونکه موقعیتیم او جور ایدی که آغلامقدان ایسه محروم اولموشدوم . منی محکوم ایتمیشدرلر که بنش و تاثر منی خفه‌لسین اما آغلایا بیلمه‌ییم . . . آخردا مستراحا قاچدیم . اوردا هیچکس یوخ ایدی . اوردا دا آغلاماغا باشلادیم . . .

❁❁❁

آتام کلیب منی آختاریر . . .

تمام فکریم بو منحوس جمله‌ده در . آخردا اجازه آلیرام . البته کی کیچیک خارج اولماق اجازه‌سی قاپودا کی پلیسا گوستریرم ، دمیر یوللارینین آرالیغیندان شهیور خیابانیا طرف گئدیرم .

اودر ! آتام اهه ! او ، اوزی در ! شیله اوز ـ اوزه گلیر . منه یاخیر . منیم اتردیمدن توتور ـ کنجمک ایسته‌یر . منی تانیمیر .

گوزلرسین یاشلارین ساخلاماغا چالیشار کن اونو سه‌له‌یرم . اونلا گوروشیرم . هیچ بیر سوز دیه من مطلق سکوت حالیندا اونون قاباغینا دوشوب منزلیمه گئدیرم . . .

❁❁❁

یولوم اوچ گوندن سونرا قورتاردی . آتامدا کی بیر شاهی یولی یوخدر . او یالنیز بیرزدمار یامیز گیلده یاپرلما کیمی قلیب . اوز آیلیندا بیر طوار آلینی ایتیش . اونوندا ارباینن خانمی دخینیجه خانم علوفرورلا ایشدیر .

م - ع فوسی

آذربایجانین ملی داستانلاری

قان تورالی قاتین گوتوردی ، قیز گوزگیله باخیردی ، اوغلانی گورجک آغزینین سویو آخدی ، بانینده کی قیزلره دییر : حق تعالی آتامین گورگینه رحمت سالا منیم کیمی کیب بیگیله ویره . حیف اولورکیم بوکیمی بیگیت جانورلر الینده هلاک اولا .

بو محلی ده برنجی جانوری گتیردیلر ، مجلوز دیزین چوکدوروب بوینوزیله ، یسر مردانلقی وورری . بیر گمی اوودی . قان تورالی ساری دونلی قیز عشقنه بیر هو دیدی .

جانورین زنجیرین آلدیلر . او بوتوزی الماس چداکیمی قان تورالی‌نی اوزینه سوردی .

قان تورالی آتی گورگملی محمد صلوات دیدی ، جانورین الینه بیر یومروق ایله ووردی کیم جانور دالی چوکدی ، سونرا بویوروغون النه وایادی ، سوردی میدانین باشنه چیقاردی .

چوق چالیشدیلار ، نه جانور ، نه قان تورالی زور گلمدیلر .

قان تورالی دییر : بوقدیانی کیشی لر عقلیله تاپیشدلر ، تورین ، دیندان سوووبم ، نه هنریم وارسه دلیمن گوستیرم . جانورین ایکیسیندن چکیلدی ، دوبویورغیندن اوچ کره گوتوروب یره ووردی ، سومو گری سورد اولدی ، بیچاق چیخاریب ، سرلادی ، درسینی سوزدی ، گتیردی کافرشاهین یانه ، دییر : قیزنی منه ویریرسن ؟

کافر دییر : هره قیزی ویرین یشیردن چکسین گیتسین .

کافرین بیسر فارداشی اوغلی واریدی دییر : جانورلر سرورری اصلان دی ، اونیله ده اونون گوروشسین ، سونرا قیزی ویرمک آپارسین .

اصلانی چیقاردیلر ، میدانه گتیردیلر ، اصلان چیغیردی ، میداندا اولان آتلارین قانی قندی .

قان تورالی ساری دونلی قیز عشقنه بیر هو دیدی ، آدی گورکملی محمد صلوات گوندردی ، بیر یومروق ایله ووردی کیم یره گوچرب خورد اولدی .

کافرشاهینه فارهوگندی دیدی : قیزنی منه ویرگیله .

کافر دییر : گتیرین ویرین ، بو یگیتی گوزوم گوردی ، گوگلم سئوردی گرک بوردین گتسین .

بیه فارداشی اوغلی دییر :

جانورلر سرچکی دوه دی ، اولیلده اوبون اوینسامین ، سونرا قیزی ویرمک آپارسین بوراده قان تورا . لنین فرق بولداشی سویلمش :

آیت یگیت قان تورالی بریندن دوردی ، آلاگوزلی یگیتلرین یاننه آلدی ، آلادلی دونین آلدین ، آخاسوی دونی گیدیی ، دلی کافر ایلینه دونی گیردی ، ایکی جانورلرین یلینی بوکدین ، اوچنجی‌ایسه نه گیچکسین ؟

اولاکیم قره داغلاردان خبر آنا ، آخاره‌سولاردن خبر گیچه ، اوغرل ایلینده ، دیبلر دلی قوجا اوغلی قان تورالی ، بیسر دوهشی اولدیرمکده نه گیچکش ، اوندادر کیم آغ ملالی یاان یوکولی اولا ، آغ برجکلی آتان قان یش توکه ، آتاغیدن یوخاری باخمیرسنمی ؟ ساری دونلی ملجان خاتونلارین گورمیرسنمی ؟

میانه‌نین ۱۰ لجی حوزه‌سیندن فدائیلره ویریلن هدیه‌لر

غلامحسین جعفری	۱۰۰ ریال
باقر شکوری	۱۰۰ «
قهرمان رنجبر	۱۰۰ «
قربانعلی مجیدی	۱۰۰ «
اسماعیل رحیمیان	۱۰۰ «
سوبامیلانیان	۴۸۰ «
پرتوی محسن	۱۰۰ «
داداش خیاطی	۵۰ «
حمدالله رضازاده	۲۰۰ «
قاسم مهدوی	۱۰۰ «
تقی خشکباری	۱۵۰ «
وهاب حیدری	۵۰ «
محمد نیکخواه	۵۰ «
سیدابوالقاسم خلخالی	۱۰۰ «
کریم علوی	۱۰۰ «
هاشم اسماعیل‌زاده	۵۰ «
صالح حیدری	۵۰ «
جمشید عزیززاده	۶۰ «
حسین شیخی	۱۰۰ «
غلامحسین جمشیدی	۵۰ «
سیدجلال اسمعیل	۵۰ «
قاسم عزیزی	۲۰ «
مشهدی علی سبحی	۵۰ «
سلمان سلامی	۴۰ «
پنجعلی محمدی	۵۰ «
خدیجه دست‌بسته	۲۰ «
کریشه ماهوپیان	۵۰ جوراب ۴ جفت
خانم فرهد	۳۰ ریال
خانم آراز	۵۰ جوراب ۲ جفت
سارا رسولی	۲۰ جوراب ۲ جفت

ایکینجی صفحه دن بقیه

آستارانین عموم اهالیسی طرفندن

تهران

آقای پیشه‌وری جنابلاری ، اوزی جناب قوام‌السلطنه ، بیز دورت مین نفره قدر آستارا اهالیسی جمع اولوب آذربایجانین ملی آزادلیقی و ایرانین حقیقی دموکراسی اولماسی حقنده و خلق طرفندن چیخان ده اولان مطلقری ایشدرکن اوره‌کدن دیریک که بیز آذربایجانین ملی‌مختاریتی و ایرانین دموکراسی‌سینی وار قوه‌میزایله مدافعه ایده‌جک نیجه که سابقده آذربایجان ملتی ایرانین آزادلیقی‌علمدارلاری اولموشدور ، بوتون ایراندا حقیقی دموکراسی بیر حکومتین برقرار اولماسی ، آذربایجانین قهرمان نماینده‌لریندن گوزلمکده برابر بو آنجق آذربایجاندا وجوده گلمش آزادلیقی بوتون ایراندا اجرا ایدیلمه‌سینی طلب ایدیریک .

متینگده اشتراک ایدنلر طرفندن ، خالقی‌سازمان نعمت الهی - دهقان حبیب الهی - رحمانی - شیخ‌زاده - ایرج ابراهیمی - غلام محمدی - ولدزاهدی - یحیی ابراسلان بهرادی - شیرین کار - حبیبیان - احمدبهیانی - مجیدزاده - حاجی محمد الهی .

میانه و زنجان خلق فدائیلرینین قوشونلاری و فرقه چیلری طرفندن

میانه دن .

آذربایجان ملی حکومتینین نماینده‌لری و اونین رئیسی پیشه‌وری جنابلارینا

اوزی رهبر اوزی ظفر - اوزی فرمان - ایراندا روزنامه‌لری .

بیز خلق فدائیلرینین قوشونلاری و فرقه‌چیلری و عموم طبقاتی بوملاقات و مذاکرده آذربایجانلارین حقوقنی محفوظ ایتمکده طرفدار دورلار عموم ایران ایالت و ولایت‌لرینده آزادلق برقرار اولسون و همیشه ایران ملتین حقوقی محفوظ قالسین خلقین بو یولدا یعنی ایران دموکراسی حکومتین و آذربایجانین ملی آزادلیقی اوغروندا تاریخ بویی عملا ثابت ایتدیکلری کیمی هرجور آغیر فداکارلیقا آماده دیرلر . بیز ایرانین استقلالی حدودینده آذربایجانین ملی آزادلیقنین محفوظ اولماسینی ایسته مکده برابر بوتون ایراندا دموکراسی بیر حکومتین برقرار اولوناسینی سیز نماینده لرمیزدن ایسته‌ییریک .

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین میانه و زنجان دا اولان مرکزی کمیته نماینده‌سی . شمیده

سردوصحرا دموکرات فرقه‌سی وفدائیلری طرفندن

سرد صحرادن

تهرانده آذربایجان خلقینین نماینده لرینین رئیسی باش وزیریمیز جناب آقای پیشه‌وری - اوزی تبریزده - آذربایجان آزادملت - بنی‌شرق - و تهراندا - ایران‌ما - رهبر - مردم - ظفر - بیداد - ستاخیز ایران روزنامه‌لرینه بیز تبریز و سردصحرا فدائیلری سیزدن نوز ملاقات و مذاکره لرینیزده آلده ایتدیگیز آزادلیقمیزی ملی حکومتمیزدن و اونین حقوقلریندن دفاع ایتمه گیزی طلب ایدیریک - حرمتیمزین محفوظ قالماسی ایچون آخرینجی قطره قانیمیز قالانا قدر هرجوره فداکارلیقا حاضریق . سردوصحرا دموکرات فرقه‌سی صدری دهقانی باغچه‌سی پیشنمازی - سرصحرا مالکلری واکینچیلری طرفندن صحی‌محمد - سراب مرتضوی - حاجی میرابوالفضل قرشی - مشهدی عزت‌الله اراغی - محمد علی کریمی - محمدتقی‌قدوری

سراب و گرمرود اهالیسی طرفندن

تهران . آذربایجان ملی حکومتینین باش وزیری و نماینده‌لر رئیسی آقای پیشه‌وری جنابلارینه .

اوزی تبریزده نشر اولونان . آذربایجان - آزادملت - بنی شرق و تهراندا . رهبر ایران ما - نجات ایران - داد روزنامه‌لرینه .

بو موقعده که سیز باشقا نماینده‌لرایله برابر آذربایجانلا و تهران آراسینده لازم اولان مسئله‌لری حل ایتمک ایچون تشریف آپاریبسیز عموم اهالی سراب و گرمرود دا نوز خانواده‌میز طرفیندن آرزو ایدیریک که ایرانین دموکراسی و آزادلیقی محفوظ اولماقلا برابر آذربایجانین آزادلیقی و ملی دولتی کاملا محفوظ قالسون . بیز بوتون ایجادیمیزی

گیمی نیجه که تاریخده ایران استقلال و مشروطیتی حفظ ایتمیشیک ایندی‌ده بوتون ایرانین و خاصه آذربایجانین آزادلقی و ملی دولتمزی حفظ ایتمکده وار قوه میزله حاضریق .

سراب اسماعیل افشانی - گرمرود صمد ملکی .

علمدار جلفا دموکرات فرقه‌سی و بخشدارلیقی، فدائی و قوشونلاری طرفیندن

تهران دا آذربایجان ملی حکومتینین نماینده‌لری و اونین رئیسی باش وزیریمیز آقای پیشه‌وری جنابلارینا .

بیز ایکرمی مین نفر جلفا و علمدار حوزه‌لرینین فدائیلری قوشونلاری و فرقه‌چیلری و عموم اهالیسی بوملاقات و مذاکرده آذربایجانلارین حقوقنی و ملی آزادلیقنی حفظ ایتمکده طرفداردیرلر عموم ایران ایالت و ولایت‌لرینده آزادلق برقرا اولسون و همیشه ایران ملتینین حقوقی محفوظ قالسین بیز بو یولدا یعنی ایران دموکراسی حکومتی و آذربایجانین ملی آزادلیق اوغروندا تاریخ بویی عملا ثابت ایتدیگیمیز کیمی هر جور آغیر فداکارلیقلا را آماده‌ییک بیز ایرانین استقلالی حدودینده آذربایجانین ملی آزادلیقی و ملی دولتینین محفوظ اولماسینی سیز نماینده‌لریمیزدن طلب ایدیریک .

علمدار جلفا بخشدارلیقی . خلیل مدیر بیگلو .

جلفا دموکرات فرقه‌سینین صدری کریمی .

اوغانس عرفانیان

ترجمه ایدنی مظفر درفشی

کوردلو

« داستان »

-۲-

قوی ایشراق قوهوم‌قارداش	قوی‌غربتلر زهره دولسون
قوی اگمه‌سین ظالمه باش	او پرا قیمیز و طنیمیز
ماقلور لارین شرقیلمن	قولاق ویروب بوتون الللر
یاملی کورلول طرفیندن	سیزلره بیر داستانیم وار
آغلامایون‌هونگور هونگور	بو لغمه دن قوجا ، جوان
چونکه بزیم ایل‌دوزمالدور	بیز سه‌ومریک شیون ، فریاد
ویره‌جگم سیزه خبر	بو گون یاروب اوزسینه‌می
حیاتیندا ایندی نه‌لر	تا گوره‌سیز ایگیت هاسی
یاغیشلادی انتقامی	او شرفلی ایگیت ایدی
خاین اولان بیر آدامی	یاغیشلادی اوجاغینا

یاشلارینا که دل آرا خانم ، اکبر خرجا بیشدیر . ایندی لات لوت قاچیب بورایا گلیب . گلمه شنبه‌شده خدیجه خانم قوواجاقدیر ..

من هله یا یرام مان قاباق اطلاعات روزنامه‌سینده اربابین الله رحمتینه گتمک خبرین اوخوموشدیم ، من بوسوزی ایشیدنده ایلک دفعه اولاراق طی ایتمک ایستیردیم ، چونکه اونلا منیم چوق خاطره‌لریم وار ایدی . آرزو ایدیردیم که او دیری قالیدی و نوز گوزی ایله کدنجک خوشبخت نسل‌لری گورمیدی ، او آداملارا که اول نوکری نین اوغلی ، رعیتین اوغلی دییر . اوغلانلارین صحیح بیر اجتماعی شرطلرین آلتیندا نوزلیاقتلریندن استفاده ایتدیکلرینین شاهدی اولایدی . گورمیدی که استعداد میجوقیتده انحصاردا اولا بیلمز ..

اما نه مقله اوسکه ایجیب اولمیشدیر .

بو یازی لاردا اونون آدی چوق تکرار اولدیغی ایچون اونو یاخشی تانیدیرماق لازم گلیر :

او عدالتده وکیل ایدی . بیر گون . گرکلردن لات . لوت تبریزه قاچیب سونراسیده یارلیقلا نوزنه کند آلمیشدیر . او قدیم کندلیلری تحریک ایدیب مسجده آدلی بیر خیردا مالکی که کندده اونون حریفی ایدی قتله یتیرمیشدیر .

ایندی او کندده قانلی بونجاق . آدلی بیر بونجاقلیغین صاحبیسی بولمشدیر .

او ، بیر چفر آدلی بیرقدر نوز قوهوملاریندان نوز ایولرینده مسموم ایدیب اولدیردیکدن سونرا اونون ملکین ، ملم داشین صاحب اولیدی .

او . بالان یتره حسن ، رضا و کبل ، بیر قدر آدلی کندلی لره بونشوبک تهمتی قویوب زندانا سالدیردی ..

زندانا حتی او قدر ووریشدرلار که دالی اولمیشدر . او زندان دان چیخدیقدان سونرا نولدی ...

بو جور بیر انسانین نولمکی دوغروداندا تعجبلی دردی ..

۞۞۞

ایندی من آتامی و نوزومی اماره ایشلی ایدیم . آتام منیم وضعیتیمی او جوریس گورووردی ایسه ایناتمیردی . من ایکی گون بیرنیکه چورک یمه‌مدن بولومی اوتونشام - تعاریتا وئرمیم ، اوچنجی گون من آچ قالدیغیم حالدا آتام ایسه سحردن چورک یمه‌میشدی ، من آخشام ایوه گلنده اونا چورک آپارمالیدیم ، او شرایطده اوتوروب منی گوزله‌ییردی بیر طرفدن نوز آجلیدم و بیر طرفدن آتامین فکری منی داها طاقتدن تمامیله سالمیشدیر ، هیچ بیر چاره یولی تاپا بیلمیردیم ، نه بیر کمک ایدن یوخ ایدی ، من او گون بوتون کلکانلان ، وارلیقدان استمداد ایتمک ایستیریردیم ، من نوزوم آجلیقا عادت ایتدیکیم ایچون ، آجلیقدا بویوک بیر رویشیون اپتدیکیمه گوره او قدر متاثر ده گیل ایدیم ، اما ایندی آتامین آجلیق مسئله‌سی آرایا گلمیشدی ، ۸۰ یاشیندا بیر کیشی نین آجلیقی !

آخشام چاغی کارخانه‌دن چیخدیم ، گنده - گنده‌بولدان یول تاپماقی آرزو ایدیردیم ، اما یول هارادا ایدی ؟!

گوی ، یئر ، هاموسی منی سرزنش ایدیردی ، ایوه گتمیردیم ، اما گتمک ایسته‌ییردیم ، یولی گتمیر کن متزلمین قابوسیندان الی بوش ایچری گیرمکی نظریمده مجسم ایدیردیم ، آتامین ایشتیسیز گوزلرینین منیم ایله تیکیلمه‌گین خاطرلاییردیم ، او وقت منیم هیچ بیر سوزیم یوخ ایدی .

بو حوزلیکله کوریوتون آلتیندان کچیب دمیر یولوندان کنارا چیخدیم ، باهار ایدی ، ۱۳۲۳ این باهاری ایدی ، ولون کنارندا گیله‌می لر گوگرمیشدیلر ، آدام اورادا اوزاقدا گورسنمزدی ، نوزیمی یولدان کنارا چکیب و اختیارسیز اولاراق بوغدا گولارینین آراسیندا یومشاق حالیندا یئره دوشدیم .

۞۞۞

هوا قارانلیقلاشیردی ، ایاقا قالخیب یولا دوشدیم ، ایوه یتیشدیم ، آتام عصبانی حالدا -

بس آتام - آدامی آج قویوب گتمز ایندی گل ؟ دیدی .

سکوت حالیندا اونون قارشی سینده دوردوم ، ایستیردیم که اونون ایاقلارینا دوشوب عذر ایستیه‌یم ، احساساتیم طغیان ایتمیشدی ، یاش بوغازیمین یولون سیخیردی ..

سونرا محکم بیر سسله اونا دیدیم :

چورک آلماق ایچون پولوم یوخدر !

بونو دیه‌جکین ایودن ایشیگه چیخیب اکبر آباد کولوخا طرف یولا دوشدیم .

علی اوغلی

آنامین دیدیکلری!

الله مثله آنامین دیوانیزحقینن الله‌مین ، بلکه‌ده بو آرواد ملی لاپ لسیر ایلمیب و گئجه گوندوز باش بشینی آپاریر ، قازلیکده گئدن بورایا گلیب — دی نه یاشوزی آغریدیر ، لاپ اوچون آگیب اوجوز لیا گلدیم :

قادام لزکول داغلووورا ، موسورمان شه‌معوسنده ده ایرادول لولار ؟ ایندیه کیمی ایرادیول ایشیدیرم — ایرادیول ایشیدیردیم منده دی‌یبردیم بس نه‌ مشه‌ دور ، ایندی گوریرمم دای کوچه‌لرده چیخماق اولمور دهر شرفلمسی گلیر ، شیجه حالتی گاها یاپیرلار دای هیچ دوزمک اولمور ، سیز استه‌بیرسوز که هامویا سوزلریزی دوشوندورمسوز . بو نه یره یاعقدان دیه شرردور ، آخی سیزون دیلو ووز آغزووزدا یاتیبی ، تولنده گوروم دیلوووز گله شهادت گتیر ممین ، بو آدلمان نه ایسته‌ییرسوز سیزمده دیمه دیکجه لاپ توزیتری اینیزکسوزها ! گونور بیر کاغذ یاز که منه قسطین دن ۵۰ خروار یانیخ گوندور سیتلر تولاقلاریمی دوتاجیام که ایرادیولین سسینی ایشیتمیلیم .

بنه ایندی به کیمی دی‌ییردیم بسکسوباتی یوموردولیسلر یالاندان دی بیرلر که بیزیم لوشوتیمیز واره لاپ الله بیل که زعفر چنیین قوخو تودرلار . خیابانها آختاما کیمی اولخویوب الله اویانا جوروورلاریویانا جوروورلار . شیم کی اوه قالیمدرکه توزیبی یوغام تولدیرمم ، شجاوزا لووا قالدیم ، دونن لری دیدیلر که طهران ایرادیولی دانشیر ، دیدیم جهنم ! قوی قولاق آسیم گوروم یو یاعیا دووتدیم طهران آخی بو ایشلره نه دی‌ییر ، بنه جه یاچی نم فارسی دانیشیردی‌ کی ، منه داییشیردی هیچ زاد قانمادیم ، بیر کلمه‌ده یاشا دوشه بیلمه‌دیم .

ها قولاخلاریمی ایچیندیم که گوروم طهران ایرادیولی نه‌نه بویور رور . گوردوم که خیر الله کلمه‌لر دی‌ییر که منیم هیچ بیله یاپمیا اولدلاری ایشیتمه‌میب‌ دور بیرجه آخر دئدی که : هیرجا طهرانی !

من ایندیه کیمی یاخ ایرادیولی یاخیندان گورمه‌میشدیم ، ایرادیول ایرادیولدنیجه گون پیش بوخاری کیمی بیبر هس‌دور ، اوزاقدان دوروموم گوردوم که بیر زادین سسی گلیر ، دئدیم بس من گئددن تازه گلدیگیمه گوره بیر آدام منه خوش گلدین ایلییر ، ها باخدیم هیچکس گورمه‌دیم ، سونرا گوردیم لاپ الله منیم توزل دیلیمجه دانیشیر ؛

ههرمتلی ایشیمقرا تبریزدانیشیر ، لاپ دوب قوزی قوزوبوب سووا دونلدیم سجده‌یه گئتدیم دیدیم یار الهی ! یونسی هارادان گلیر ، هیچ دن گلیر ـ یا ندی ؟

سونرا گوردوم که حسن ده پیش بخاریه اوختایان ماشه‌ده ن ایچینه آدام گیریب ، اوناها باخدیم بویانا باخدیم هیچ زاد گورمه‌دیم دیدیم اولیکه بیزدن بی‌لردی‌منی قورخوتماق ایسته‌سیرلر ، یاشلادیم‌دوا اوخوماغا ، آخرها گلدیلر دیدیلر کی بو ایرادیول‌دی ، بو نه بلیه ، هریئردن سوز آلار ، من ها باخدیم که اونون دیلی اولسین ، دیلی یوخیدی ، قولاغی دا یوخیدی ، ایچینده‌ده آدام گیره بیلمزدی ، بیردمن سسین کسدی ، اونها گوردوم که دوره یالانی

توته‌بیردی‌لار ، ایکی الیمی‌ دولاجیا قویوب ایشتیردیم یا الله ! توزون قریادیمیا یتیش ملی گاها یاتیرمیلار یاخشی‌ دورکه الحمدلله سسین گسدیلر

الها شکر ایلیرم که ایلمی زادی اونا ووزماددیم یوخسا قیامته کیمی پاک اولمیاجاقیدم ، بوتلا طهران عملی یاغای بیر دل ایله دانیش میدیمن اونا ، لاق آساردیم گوروردیم که آقالار طهران داکی آزادیخواهلارایله نه‌جور جالیرلار نه وار ، نه یوخ ؟ شمجاوردا فرسجا دانیشیر ، دیلین آنلاماق اولمور ، تبریز بو سوزون ده گیتیلیبه‌دی ، ها رایا گئدیرسن گورورسن بیر تفنگلی دوروب ، الله گوسترمه‌سین بونلار هیچ زاددان قورخمورلارسا آی فرایا یئر آلتیندا قلمیتلار!

حالتیجه دمیر اوزلار ، او تفنگ لری آتون گئتسین ! . الله بیرجه بیلمیدیم که بو ایرادیول هارادان دانیشیر اوتون دیلین چیخاردادیم بیلمیرم بو گورمه میش بیلده میش شجه دیل آغزا سالمیر آخی ...

گوروم بو ایرادیوللارین دیلینه قوزا یارا چیخسین ، تا عاقل ساچیا گلسین انشاءالله ! ...

هله تبریزه تزه گلمیشم قورخو رام بو دموکراتلار خیابانلاری آمه‌الت‌دا ایله سیتلر دای من هیچ یئره گئده بیلمه‌م .

ایله اولا لاپ شیم کی منده گر الله سن اوزون بو مرتجع لری دیلرینده اوتورد !

آذربایجان مجلس ملی سینن

آذربایجان داخلینده حاصل اولان صنعتی محصوللار حقینده تصویب اولونموش قانونی

۱ـ نجی ماده ـ آذربایجان داخلینده عمله گلن صنعتی محصوللار نظایری خارجه‌دن وارد اولونماسی قدغن‌دیر مگر اقتصاد و تجارت وزارتی طرفیندن تنظیم اولونموش نظام نامه موجبینجه ورودی ضروری تشخیص ویریلیر .

تبصره ـ بو ماده‌دن تخلف ایده‌نلرین جزاسی بیرینجی دفعه مالین یاری قیمتی جریمه عنوانیله آلیناجاقدیر و عین جنس ده یدی گون مدتینده آذربایجان حدودیندن خارج اولونمالیدیر . امتناع صورتینده عین مال ضبط اولوناجاقدیر ، هرگاه ایکینجی دفعه جزاسی عین مالی ضبط ایتمکدیر .

ایکینجی ماده ـ بوتون دولت ایشچیلری وطنی پارچه استعمال ایتملی‌دیرلر .

تبصره ـ بو ماده‌دن تخلف ایده‌ن ایشچیلرین بیرینجی دفعه حقوقلارینین ۵ ده بیری ضبط اولاجاقدیر . تکرار صورتینده اونلارین خدمتینه خاتمه ویریله‌جکدیر .

۳ نجی ماده ـ بو قانونون انتشار تاریخیندن بیر آی سونرا اجراء اولونمالیدیر .

۴ نجی ماده ـ آذربایجان ملی دولتی بو قانونون اجراسینه موظف‌دیر .

یوخاریدا یازیلان قانون آذربایجان مجلس ملی‌سی هیئت رئیسه‌سینین ۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۵ تاریخلی جلسه‌سینده تصویب اولوندی .

آذربایجان مجلس ملی‌سینین رئیسی ـ حاجی میرزا علی شبستری

آذربایجان مجلس ملی سینین کاتبی ـ م . عظیما

۲۲ اردیبهشت ۱۳۲۵ نجی ایل

اجراء ایدیلسین

باش وزیر طرفیندن داخله وزیری ـ دکتر جاوید

دنیا سندیکالاری اتفاقینین فعالیتی

اول صفحه‌دن بقیه

بو کمیسیون معتبر دیپرخانه نمایندەلریله مذاکره ایتمیشدیر . اونلار چوخ اصرار ایتمیشلر که سندیکالار اتفاقی جرویده او لمالی برابر اونلارا کامل اختیارات ویرلسین که توز مرکزلرینی آچیب تولکه‌لرده قرار ویرسینلر و بیر ده مالی استقلاللاری محفوظ قالسین .

اجرا سازمانی گوردوگی بو وضعیت و بو شکل دنیا سندیکالاری تحقیقی و اونون بیرلیگی ایله مطابقت ایتمه‌ییر ، بوندان علاوه دنیا زحمتکشلاری اتفاقین‌دا تفرقه سالماغه سبب اولمالیدیر .

کمیسیون عوامل دن دعوت ایتمیدی که دونیانین تصمیم لوزوم دیپرخانه لریله مذاکره‌یه باشلاسین .

دنیانین کنگره‌ده تصمیم دوتولدیغی کیمی اجرا سازمانینین دساییر داکی اجلاسینداکی نتیجه کمیسیون مامور ایتمیدی که آلمان و ژاپون وضعیتی خصوصینده آختاریش ایلسینلر .

عین زماندا بیر آیری کمیسیونا مامور اولدی یونانداکی اولان جریانلارا یتیشسین و یونان سندیکالارینا کومک ایتسین .

آلمان باره‌سینده آختاریش ماموراولان کمیسیون بو عضولردن تشکیل تاپمیشدی :

ستریو (انگلستان) هیلمان (آمریکا) تاراسوف (شوروی) ژوهو (فرانسه) کوپر (هلند) و ژاپوتوکی (چکسلواکی) ژاپوتوکی ناخوش اولدیغینا گوره اونون یرینه تعیین ایدیلمیشدیر .

ژانویه‌نین ۳۰ ندا بو کمیسیون آلمانا وارد و فوریه‌نین ۲۰ سینده فرانسه‌یه قاییتمیشدیر .

دنیانین کنگره دوتدیغی تصمیم اوزره بو کمیسیون مامور ایدی آلمانین اشغال اولونمش مختلف منطقه‌لرینین اقتصادی و اجتماعی وضعیتی باره‌سینده تحقیقات آپاریب فاشیسمین آرادان گئتمه‌سی و بو تولکه‌ده آزاد سندیکالی و دموکراتیک بیر نهضت یارانماسی یولو سینده اولان اقداملار خصوصیندا آختاریش لازمی اطلاعات الده گتیرسین بو کمیسیون ٤ اشغال اولونمش آلمان منطقه‌لرینی گوروب و بیرده‌ت برلن ، لیپزیک ، هامبورگ ، اسن ، فرانکفورت ، نورنبرگ ، مونیخ ، ساربروک و بیرسیرا آیری شهرلرده اولمیشدیر کمیسیون بیر چوخ کارخانه‌لره سرکشلیک ایتمیش اوردا اولان عمله‌لرین ایشچیلری و مقاماتی و عین زماندا آلمان سندیکالاری نمایندەلریله مذاکره آپارمیشدیر .

کمیسیونین ٤ مختلف منطقه‌ده گوردیگی وضعیت بیرچوخ مراقلی نتیجه‌لره یتیشدی .

کمیسیون عضولرینین وقتی اولدیغجا آز ایدی لکن اونلار اجرا سازمانینا لازم اولان اطلاعاتی ویریب و لازم سندیکالری اونین اختیارینا قویدیلار .

اجرا سازمانینین بعضی عضولری خصوصیله والتر سیترین دیاکار گرلری اتحادیه‌سی صدری ایسته‌ییردی که آلماندا اولان ٤ اشغالی منطقه‌نین وضعیتی ، فاشیسمین آرادان آپارماسی ، سندیکالارین تشکیلی و آلمان صنعتی آرادان آپارماق و اکین وضعیتی و هله صنعتین مادی وضعی خصوصیندا هر بیر منطقه‌نین کی آیری آیری گزارش ویریلسین . لکن کمیسیونین آیری عضولری بونی مراقلی بیلدیلر که هر منطقه‌نین گزارشی علیحده ویره .

یلسین و شه‌لیکه یوخاریدا دید . بگیمیز مسئله‌لر باره‌سنده اولونان اقداملار خصوصیله بو ۴ منطقه‌نین آراسیندا اولان تفاوت آیدینجا گوسترلسین .

بو تفاوت ، فاشیسمی آرادان آپارماق مسئله‌سینده اولدیغجا چوخ ایدی . بالنیز سوویت اشغالی منطقه‌سینده بیز مشاهده ایتدیک که آلمانین اداری ، صنعتی و شئون اقتصادی مؤسسه‌لرینی نازی لرین وجودیندن تمیزلمیشدیر .

عین زماندا بو منطقه‌ده دموکراتیک قوه‌لرین آرتماسینا خصوصیله سندیکالی نهضته اولدیغجا آرتیق توجه‌ده امکان ویرلمیشدی .

بورادا بونی قید ایتمک لازمدیر که بو منطقه ایله قالان اوچ منطقه آراسیندا چوخ فرق و اختلاف وار ایدی .

قورتارمادی

غلبه بایرامی

اول صفحه‌دن بقیه

قورتارماق و دائمی صلح یاراتماق اوچون اوز رشادتلی هجومینی دوام ایتدیردی .

نهایت او خلقلری تولوونه‌ اولی ایتمک ایسته‌ین فاشیزمین دره‌ چوک‌ دوروب ، بو وحشی اولدوزینده توز غالبیت بایراغین سانجدی . قیزیل اوردو برلینی آلاندان سونرا آلمان فاشیزمی قیدسیز شرطسیز تسلیم اولماغا لابد اولدی . همین گون متفق دولتلرین نمایندەلری یاندا مارشال ژوکوف اولماقلا آلمانلارین قیدسیز شرطسیز تسلیم اولدوق حقینده‌کی تاریخی سندینی امضا لادیلار .

بو گونکی بوتون دنیانین آزاداق سئون خلقلاری بو بویوک غلبه بایرامینی گئچیریرلر . البته بو غلبه بایرمی هرایل گئچیره‌جکلر بیر بوتون ده‌لدیر بیویوک قیمته باشا گلدیگینی اونو دا بیلمه‌رلک ، بو غلبه یولوندا دنیا خلق لرین سایسیزدان بیرلیگی ملیون لارلا انسان تلفاتی ، مینلرله کند و شهرلرین دغیلماسی ، آتالارین بالا سینه بالالارین آتاسیز ، یاجیلارین قرداشسیز ، سایسیز حسابسیز اوجاق لارین یتیم قالماسی سایه‌سینده قازاییلمیشدیر .

بو قدر قایلار بهاسینه الده ایدیلمیش صلح شجاعینده ششمده دموکراسی حرکتینی گیت ـ گیده ترقی و تکمیل ایتمه‌سی ، خلقلرین دموکراسی اصولیندا حکومت یاراتما لاری دنیا ارتجاعینی ناراحت ایتمشدیر . بونده هیتلره بنزر آدام لار بو صلحی پوزماق ، دنیانی یئنیده قان ایله دولدورماق دموکراسی قوه‌لری آرادادان آپارماغا جان آتوب هرجور اویونلارچیخاردیلار . اونلار نئجه ده محاربه قرشدیرماق اوچون هرشرده جور به جور توخوملار ، بیئنگه یان آتیرلار البته گلین محاربه اساسلارین ایچ اوزونی آچوب خلقه گوسترلدی ، دنیانین آزاداق سئون خلقلری بیر داها بیرده‌سته ارتجاعین الینده‌اویونجاق اولمیاجاقلار ، و بویوک قربانلار بهاسینا آلنمش غلبه وصلحی دائمی دوام ایتدیره جکلر ، سونکه گلین محاربه‌نین دالغالاری گوزل قیاغیندادیر .

محو اولسون خلقلرین آزادلیغی آرادان آپارماغا جان آتان بین‌الملل ارتجاعی .

یاشاسین خلقلرین بیرلیگی و آزادلیغی .

اداری اعلان

محترم یازیچیلاردان خواهش اولونور توزل مقاله‌لرینی آچیق خط و آشکار آدرسلری ایله برابر یازیب اداره‌یه گوندرسینلر .

مملکت خبرلری

اول صفحه‌دن بقیه

شبسترده دولی

آیین ۱۸ نده ساعت ۵ گون اورته‌دان سونرا شبسترده چوخ بویوک (دولی) یاغیب آغاج محصول لارینا زیان یتیرمیشدیر .

خویدا طنطنه‌لی میتنغ

خویدا ۵ مین نفرلیک بویوک بیر میتنغ ترتیب ویریلدیک بعضی ناطقلر طرفیندن هیجانلی نیطقلار ردان سونرا بوتون خوی وخوینین اطراف اهالیسینین هر طبقه‌سیندن : علما ، مالک ـ تجارـ اصناف ـ مامور ـ ایشچی دهقانی و سایره طرفیندن تهراندا کی حرمتلی نماینده‌لریمزه و ایران باش وزیری آقای قواما آذربایجان ملتینین آرزوسینی سرعتله یرینه یتیرلمه‌سینه دایر تلگرافلا مخابره اولونماسی او میتنغ ده هیجانلی بیر صورتده قراره آلیندیغیندان همان میتنغ‌ده اقدام اولونموشدور .

خویدا محلی فرقه‌ده ملی قرائتخانه تاسیسینه باشلادیغیندان آقای حاجی احتشام شهیدی ۲۰ تومن ، آقای سمیعی معارف اداره‌سینین رئیسی ۱۷ جلد کتاب ، و آقای ابراهیم چوانشیر ۱۰ جلد کتاب و قرائتخانه اوچون هدیه ایتمیشلردیر .

اهرده

۱ ـ اهرده جوانلار تشکیلاتی طرفیندن حفته‌لیک (گونش) آدینده بیر دیوار غزته‌سی ، فروردین آیینین ۳ نده نشر اولونماغا باشلامیشدیر .

۲ ـ فروردینین اولیندن اهرده خانم‌لرده‌نگی تشکیل تاپیب هر اون گونده بیرده بیغینجاقلاری واردیر .

۳ ـ ۲۵ ، ۱۲ و ۲۳ دن اهرین حومه و حوزه‌لرینده (سواد) قور ـ سلاری آچیلیب ، سوادسیزلیق علیهینه جدی مبارزه آپاریلیر و اهالی سواد سیزلیغی اورتادان قالدیرماق اوچون والی سوقتینده درسلرینه ، بویوک بیر قرق و شرق ایله حاضر اولورلار .

۴ ـ اهر محلی فرقه‌سی داخلینده فرقه عضولری اوچون بیر قرائتخانه تاسیس ایدیلمیشدیر .

۵ ـ آذربایجان روزنامه سیندن خلقین استفاده‌سی اوچون هردورت یول آغزلا ریندا تابلولار نصب و اوزه‌رلرینه آذربایجان روزنامه سینین هر یئنی گلن نسخه‌سی الصاق اولونماقدادر .

تبریزده‌کی خسته‌خانه‌لرین فروردین آییندا معالجه اولونان مریضلرین احصائیه‌سی (استاتیستیکی)

بو ایل خسته‌خانه‌سینن ۱۳۲۵ نجی فروردین آیینین بیر آیلیق (استاتیستیکی) :

یولی گلینیک خسته‌لرین استاتیستیکی

۱ ـ طبی مریضا ـ ۱۷۶۷ نفر

۲ ـ تناسلی ـ جراحی قادینلار ۳۱۵۷ نفر

۳ ـ گوز خسته‌لیکلاری ۱۷۵۶ نفر

یکون (جمع) ۶۶۸۰ نفر

۴ ـ یولسیز ویریلن نسخه‌لرین تعدادی ۶۶۳۰ نسخه

خیریه خسته خانه‌سینده معالجه اولونان مریضلرین استاتیستیکی

داخلی ـ قادین ـ خارجی و سایره خسته‌لیکلری ، ۴۴۷۸ نفر

۱ نجی تیمارگاهین ایاق اوستی مریضلری ۸۷۲ نفر

۲ نجی تیمارگاهین ایاق اوستی مریضلری ۳۱۵ نفر

۳ نجی تیمارگاهین ایاق اوستی مریضلری ۴۲۶ نفر گیشی ۳۵۰ نفر قادین

شیرخورشید مریضخانه‌سینین عمومی محکمه‌سینین استاتیستیکی

داخلی ـ تناسلی ـ گحالی و سایره مریضلار ۲۵۹۸ نفر

یاتاقداکی و ایاق اوستی مریضلرین نسخه‌لری ۱۶۲۰ نسخه

حرمتلی قوناقلاریمیز گیتدیکدن سونرا

تهران و تبریز قیزیل اوردو تون تولکه‌میزدن گیتدیکینه دایر بوتون شهر ، قصبه و کندلرده چوخ تانرلی ویاپیخلی مقاله‌لر دوام ایدیر حقیقتده قیزیل اوردونون ایران و آذربایجاندان گیتمه‌سی سونرا قانون دوشمنلارینی و حیجانلی احساساتلارینی ابراز ایتمکدن تورلرینی ساخلیا بیلمیرلر مثلا اورمیه‌ده گلن مقاله‌لردن برسینده توزل دوشونجه‌لرینی بیله یازیر : آه ! انسانین سوملی دوستینه‌دان ـ سوگیلی سیندن آیریلماسی نه چتین‌دور ، آیریلیق زمانی ، حس‌سیز اولوب اختیاری الدن گیدیر .

مرنده

شنبه گئجه‌سی مرنده قادینلار اولوسی طرفیندن بیر قونسرت و ۲ پرده‌لیک تماش ویریلمیشدیر .

طنطنه‌لی یغینجاق

سووئت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان ایران جمعیتینین تبریز شعبه‌سی و سووئت مدنیت ائوی آلمان فاشیستلری اوزه‌رینده غلبه‌نین ۱ ایل دولومی مناسبتیله طنطنه‌لی یغینجاق تشکیل ایدیر . یغینجاق مدنیت ائوینده جمعه گونی اردیبهشت آیینین ۲۰ سنده (مای آیینین ۱۰ نده) آخشام ساعت ۷ ده اولاجاقدیر .

رسمی حصه‌دن صونرا بویوک قونسرت ویریله‌جکدیر .

داخل اولماق خصوصی دعوتنامه ایله‌دیر .

مدنی علاقه جمعیتینین اداره هیئتی

سووئت مدنیت ائوی مدیریتی